

ואותן של שְׁמֵטָה הַתְּגִלָּה, וּבְשֵׁמֵטָה הַגְּלוּיָה עֲבַד אֶת הַיּוֹבֵל שֶׁהַתְּכֵפֶסֶה, שְׁכָתוּב וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שֶׁבַע שָׁנִים. שְׁבַע שָׁנִים סָתָם. בְּרַחֵל עֲבַד שֶׁבַע שָׁנִים עֲלִיּוֹנוֹת, וְנֶאֱחָז בָּהֶן בַּשָּׁנִי עוֹלָמוֹת. מִכָּאן לְמַדְנֹו, מִתּוֹךְ הַנִּגְלָה בָּא הָאֵדָם לְנִסְתֵּר.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֶּךָ שֶׁהַשָּׁנִים הַרְאֵנוּת הֵן מֵהַיּוֹבֵל, הָרִי בַיּוֹבֵל כְּתוּב שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע פְּעָמִים. שֶׁבַע שָׁנִים מְצוּיּוֹת, שֶׁבַע פְּעָמִים [לא מְצוּיּוֹת] אֵיפֹה הֵן? אֲלֵא אוֹתָם שֶׁבַע יָמִים שֶׁשָּׁמַר בַּחֲתָנָה שֶׁל לֵאָה הַשְּׁלִימוֹ אֶת הַחֲשֻׁבוֹן, שֶׁהָרִי כָּל יוֹם [פַּעַם אַחַת וְשֶׁבַע אַחַת] [שְׁבַע] נִקְרָא פַּעַם אַחַת, שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קיט) שֶׁבַע בַּיּוֹם הַלְלַתִּיךָ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךָ. וְכָל שֶׁבַע מִשְׁתַּלֵּם בְּשֶׁבַע יָמִים, ז' בְּכָל יוֹם, שֶׁנִּקְרָא פַּעַם אַחַת.

וּבְרַחֵל לֹא הָיָה כֵן, שֶׁלֹּא שָׁמַר שֶׁבַע יָמִים, אֲלֵא שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁעֲבַד אַחַר כֶּךָ. וְאִם תֹּאמַר, אִם כֶּךָ, שָׁנִים שֶׁל שְׁמֵטָה הָיָה לוֹ לַעֲבֹד קֹדֶם וְאַחַר כֶּךָ הַהַזְדוּג עִם הַשְּׁמֵטָה? אֲלֵא בֵּינוֹן שֶׁקָּבַל עָלָיו לַעֲבֹד, כִּאֲלוֹ עֲבַד אוֹתָם. בָּא רַבִּי אֲבָא וְנִשְׁקֹו. אָמַר, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שְׁזָכִיתִי לְפָסוּק הַזֶּה, עַל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם כְּתוּב (ישעיה מט) ה' חִפְץ לְמַעַן צְדָקוֹ יַגְדִּיל תוֹרָה וַיֹּאדִיר. עוֹד אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שֶׁנֶּאֱמַר לֵאָה הוֹלִידָה שֵׁשָׁה בָנִים וּבַת אַחַת - כֶּךָ זֶה וְדָאִי. רַחֵל שְׁנֵי בָנִים וְדָאִי, בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת אַרְבָּעָה. תְּקוּנָם אֵיךְ עוֹמְדִים? אֲלֵא אוֹתָם אַרְבָּעָה קְשָׁרִים שֶׁנִּקְרָאִים אַחֲרֵיהֶם, שְׁכָתוּב וְכָל אַחֲרֵיהֶם בֵּיתָה.

שְׁהָרִי בְּזָרוּע יָמִין שְׁלֵשָׁה קְשָׁרִים, אֲבָל קֶשֶׁר אֶחָד בְּאִמְצַע שֶׁהוּא גְדוּל וְהוּא אַחֲזָר, שֶׁנִּשְׁאָר בַּחוּץ. וְכֵן אֶחָד בְּזָרוּע שְׂמָאל, וְכֵן אֶחָד

דְּהוּוּ דְיּוֹבֵלָא, וְאִינוּן דְשֵׁמֵטָה אֲתַגְלִיין, וּבְשֵׁמֵטָה דְאֲתַגְלִיָא פְּלַח לְיּוֹבֵלָא דְאֲתַפְסִיָא, דְכְּתִיב (בראשית כט) וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שֶׁבַע שָׁנִים. שֶׁבַע שָׁנִים סָתָם. בְּרַחֵל פְּלַח שֶׁבַע שָׁנִין עֲלֵאִין, וְאֲתַאֲחִיד בָּהוּ בְתָרֵי עֲלִמִין. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, מִגּוֹ דְאֲתַגְלִיָא, אֲתִי בַר נֶשׁ לְסִתִּימָאָה.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי דְשָׁנִין קְדָמָאִי מִיּוֹבֵלָא אִינוּן, הָא בְיּוֹבֵלָא כְּתִיב (ויקרא כה) שֶׁבַע שָׁנִים, שֶׁבַע פְּעָמִים. שֶׁבַע שָׁנִים שְׁכִיחִי, שֶׁבַע פְּעָמִים (לא שְׁכִיחִי) אֵן אִינוּן. אֲלֵא, אִינוּן שֶׁבַע יוֹמִין דְנִטְר בְּהַלּוּלָא דְלֵאָה אֲשִׁלִּימוֹ חוּשְׁפְּנָא, דְהָא כָּל יוֹמָא (כ"א פַּעַם אַחַת וְשֶׁבַע אַחַת) (שְׁבַע) אַחַת אֲקָרִי, דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קיט) שֶׁבַע בַּיּוֹם הַלְלַתִּיךָ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךָ. וְכָל שֶׁבַעָה אֲשִׁתָּלִים בְּשֶׁבַע יוֹמִין, ז' בְּכָל יוֹמָא, דְאֲקָרִי פַּעַם אַחַת.

וּבְרַחֵל לֹא הָיָה כֵן, דְלֹא נָטַר ז' יוֹמִין, אֲלֵא שֶׁבַע שָׁנִין דְפְּלַח לְבִתָּר. וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, שָׁנִין דְשֵׁמֵטָה הָיָה לִיהָ לְמַפְּלַח קוֹדֶם, וּלְבִתָּר לְאֲזַדְדוּגָא בְשֵׁמֵטָה. אֲלֵא בֵּינוֹן דְקָבִיל עַלִּיהָ לְמַפְּלַח, כִּאֲלוֹ פְּלַח לוּן. אֲתָא רַבִּי אֲבָא וְנִשְׁקִיָה. אָמַר בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְזָכִינָא לְהֵאִי קָרָא, עַל הַהוּא אֲתֵר כְּתִיב (ישעיה מב) ה' חִפְץ לְמַעַן צְדָקוֹ יַגְדִּיל תוֹרָה וַיֹּאדִיר.

תוֹ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָא דְאֲתַמָּר לֵאָה אוֹלִידַת שֵׁשִׁת בָּנִין וּבְרַתָּא חֲדָא, הָכִי הוּא וְדָאִי, רַחֵל תְּרֵי בָנִין וְדָאִי, בְּנֵי שְׁפָחוֹת אַרְבָּעָה, תְּקוּנָא דְלַהוּן הֵיךְ קְיִימִי. אֲלֵא אִינוּן אַרְבַּע קְשָׁרִים דְאֲקָרוּן אַחֲרֵיהֶם, דְכְּתִיב (מלכים א ז) וְכָל אַחֲרֵיהֶם בֵּיתָה.

דְהָא בְּזָרוּעָא יְמִינָא תֵּלַת קְשָׁרִין. אֲבָל קְשָׁרָא חַד בְּאִמְצַעִיתָא דְאִיהוּ רַב וְאִיהוּ וְכֵן

אֲחֲזָר, דְאֲשַׁתָּאֵר לְבַר. וְכֵן